

našega, ter se bile take stvari pri nas nenavadne, se seveda čudimo, kako je kaj takega mogoče. Polagoma pa se bomo tudi na to morali privaditi, ker dokler bo na vladni radikalni ali demokratični režim, sploh ne more bolje biti. Sedaj se cela radikalna in demokratična stranka sestoji iz ljudi, ki jih ni privedlo v stranko prepričanje, ali volja, da pomagajo pri skupnem delu za dobro državo, ampak osebno dobičkarstvo. Kakor hitro postane tak poslanec minister, gleda, da si v najkrajšem času napolni žepce, saj ve, da v njegovi stranki še nestrpno čakajo veliko tovarišev, ki bi radi prišli na njegovo mesto. Zato pa imamo toliko ministrov, kakor menda nobena svetovna država, poleg tega pa še vedno nove rekonstrukcije, ali spopolnjevanje vlade.

Ker je že udomačeno, da minister ni nikomur odgovoren za dela, ki jih je zagrešil za časa ministrovanja, je seveda lahko zlorabljal svojo moč. Poleg tega pa vršijo to na precej zvit način, da bi jim bilo težko priti do živca. Samo, če si je kateri dovolil posebno masten založaj, se oglasi časopisje, ki iznese to kot afero, toda cela stvar kmalu zaspi. Dobiček od nje pa si razdele gospodje med seboj.

Na kak način se taka afero ali kupčija izvrši? To je popolnoma enostavna stvar, samo značilno za balkanske države. Na primer: Poštni minister se je dovolil pred kratkim kupčijo z znamkami, ki bo gotovim osebam prinesla precej milijonov, oškodovana bo pa država.

Prodal je namreč ostanek starih znamk, ki niso bile več v prometu neki banki za 2 milijona dinarjev, dasi je njihova prava vrednost 50 milijonov dinarjev. Na to je naročil nove znamke v Nemčiji. Ker pa to naročilo ne bo nemška tvrdka tako hitro izvršila, znamke, ki so sedaj v prometu, pa bodo hitro pošle, bo država prisiljena v pomanjkanju znamk kupiti stare znamke od banke nazaj. Seveda banka jih ne bo dala več za dva milijona, kakor jih je kupila, pač pa bo zahtevala najmanj polovico prave vrednosti, to je 25 milijonov dinarjev. Minister bo to seveda izplačal, saj gre iz države ne blagajne.

Ker kupuje država svoje potrebe potom raznih liferacij, se zlasti pri teh godijo silne zlorabe. Država pri tem pretrpi milijonske izgube ker plača blago veliko predrago, ker si prodajalec zaračuna velike provizije, ki jih mora plačati raznim posredovalcem.

Mnoge inozemske tvrdke, ki vrše dobave za našo državo, so si oskrbele v Beogradu med uradniki ministrstev in celo med ministri svoje zastopnike, da jim pomagajo, da vlada sprejme njihove ponudbe.

Pred nedavnim časom se je razpravljalo o graditvi mosta med Beogradom in Pančevom. Graditev bi morala prevzeti kaka inozemska tvrdka. Načrt za graditev je predložilo par tvrdk, med njimi itudi neka angleška, katere ponudba pa je bila za celih 72 milijonov dinarjev dražja od drugih. In ravno za to tvrdko se je najboljši potegoval načelnik kabineta železniškega ministra Avramovič. Pozneje se je izkazalo, da je ta tvrdka obljubila Avramoviču lepo nagrado, ako se mu posreči, da dobi vlado za njen predlog. Posrečilo se mu je, da je prepričal komisijo, da bo tvrdka, za katero se je potegoval, izvršila graditev najhitreje in da bo most močnejši, kakor pa, če ga grade druge tvrdke in komisija, v kateri ni bilo nobenega strokovnjaka, je njegov predlog sprejela. Avramovič je zaslužil par milijonov na lahek način, država bo pa plačala za most 72 milijonov več, kakor bi bilo treba.

Take in enake kupčije delajo člani vlade dnevno. Nobene izjeme med njimi ni in celo naš »oče domovine« gospod Pašič. Celi svet ve, kako se je obogatil njegov sin Bado. Pašič je res skrbel za njega še bolj, kakor po očetovsko. Med vojsko, ko je na tisoče najboljših srbskih sinov umiralo na bojišču, se je Rade veselil po

francoskih kopalščih, zraven pa trgoval. Po vojni pa je začel pod zaščito svojega očeta kupčevati na državni račun kar na debelo. To mu je toliko prineslo, da ga smatrajo za najbogatejšega moža naše države. V Berlinu ima kar celo ulico svojih hiš, udeležen je pri velikih industrijskih podjetjih v inozemstvu, ter se udeleži vsake liferacije za našo državo, o kateri ve, da se bo dalo dobro zaslužiti.

Značilen primer, kako on kupčuje, je tale: Preteklega leta so oljke, iz katerih sadu se dela olivno olje, zelo obilo obrodile. Ker mi ne porabimo toliko olja, bi bilo mogoče večje količine prodati v inozemstvo. V Beogradu so izvedeli za to stvar, pa se je sestavila družba s Pašičevim sinom na čelu, ki je nakupovala olje. Da bi olje bolj po ceni kupili, so izposlovali, da je vlada izdala prepoved izvoza olja. Cena je istemu seveda znatno padla. Ko se je vse olje nahajalo v rokah družbe, je vlada prepoved izvoza ukinila in družba je prodala olje v inozemstvo ter zaslužila pri tej kupčiji okrogli 100 milijonov din.

Mnogo takih goljufij store tudi uradniki v ministrstvih, zlorabljačev nevednost in brezbriznost ministrov. Pred kratkim je zastopal minister Jankovič nekoga drugega ministra, ki je odšel na dopust. Pri podpisovanju aktov in naredb na mu je vrnil načelnik kabineta tega ministra naredbo, v kateri minister zapoveduje, da se izplača ženi tega načelnika pol milijona dinarjev iz državne blagajne. Minister Jankovič je naredbo kar odpisal, ne da bi jo prečital in že popoldne je žena omenjenega uradnika dvignila denar.

To je samo par značilnih primerov o počenjanju naših najvišjih uradnikov.

Manjših in neznatnejših je na tisoče. Za to ni čuda, da državno gospodarstvo drči čedalje bolj navzdol, ker so državne blagajne vkljub vsem neznosnim davkom vedno prazne. Za žep teh ljudi mora skrbeti cela država, da je vedno poln, uradniki in ljudstvo pa živi v bedi in lakoti. Za svoj lastni blagor so oni najhujši centralisti, ker vedo, da bi s prenehanjem centralizma odklenkalo tudi njihovemu izrabljanju države. Da prikrije svoje delovanje, ščujejo po svojih listih proti Hrvatom in Slovencem, spravljajo nam na vrat razne špijske afere, samo da bi prepričali srbski narod, da smo mi krivi slabih razmer, v katere je naša država zabredla. Ker se boje, da bi prišel za nje enkrat dan obračuna, zato so skovali vojni zakon, ki da vso moč v roke dobro plačanim oficirjem, ki jih bodo naravno ščitili. Država se bo opomogla le, kadar se znebi teh pijavk, ki ji izpijejo vso življenjsko silo. Če si bomo Slovenci in Hrvati gospodovali sami, bodo tudi Srbi uvideli, kdo jim škoduje in potem bo konec gospodarstva teh sebičnejšev. Poprej pa nam ne bo pomagalo nobeno jedinstvo in nobena državotvornost.

Laž, hudobija in neumnost — obrambno orožje samostojnih.

Odkar je Pucelj sam ostal kot žalosten preostanek slabostnih izdajic, sta mu laž, hudobija in neumnost še edino obrambno orožje, katerega se poslužuje na prav samostojen način v vsaki številki «Kmet. lista».

Laž in hudobija.

Zadnji «Kmet. list» piše o povišanju zemljiškega davka, o slabšem tabaku, kuluku in o povišanju železniških tarifov. Ob koncu svojih razmotiranj pa vpraša: Kam roma ves ta državni denar? Na to vprašanje odgovarja, da je izdala samoradikalna vlada 1200 milijonov več kot bi smela. Po lažnjivem poročilu «Kmet.

lista» so za te kredite glasovali tudi klerikalci, ki so haje tudi dobili nekaj od tega denarja.

V zgoraj omenjenem slučaju glede 1200 milijonov gre za odobrenje izvanrednih kreditov, katere je posobila samoradikalna vlada v dobi pred in med volitvami, ko ni bilo parlamenta. Naši poslanci so kot strogi opozicionalci že načelno glasovali proti vsakemu vladnemu predlogu, torej tudi proti tem kreditom. Glasovali so samo za one kredite, ki so v dobrobit Slovenije in to postopanje bo gotovo odobravala vsaka količkaj pametna slovenski volilec.

Zakaj so uporabili radikali v volilni borbi 1200 milijonov, znaj Bog in najbrž ve tudi g. Pucelj, ki je sedel z njimi pri skupni vladni mizi skoro do tik volitev. Od teh 1200 milijonov kreditov so po trditvi «Kmet. lista» dobili klerikalci polovično vožnjo za ljubljanski katoliški shod.

Glavni greh pri teh izvanrednih kreditih je pač ta, da so po samostojni trditvi klerikalci dobili za svoj kat. shod polovično vožnjo, katero pa dobi vsak, ako se le zgleda zadostno število udeležencev in se prosi za dovoljenje polovične železnice. Sploh pa se bodo udeleženci kat. shoda ponajveč vozili po južni železnici in ta nima z državno blagajno nič skupnega, ker je zasebna last.

Isti «Kmet. list» št. 43, v katerem se huduje članar nad zvišanjem železniških tarifov in nad polovično vožnjo udeležencev kat. shoda, pa objavlja na prvi strani z debelimi črkami: Polovična vožnja dovoljena vsem samostojnim tovarišem in tovarišicam, ki se bodo udeležili samostojnega praznika na Bledu dne 8. septembra. Obvestilo glede dovoljenja samostojne polovične vožnje za na Bled se glasi v «Kmet. listu» dobesedno takole:

«Izkaznice za polovično vožnjo po železnici na Bled ob priliki kmetskega praznika, živinorejske razstave, konjske dirke itd., ki bo na dan malega šmarna, to je 8. sept. 1923, se dobe pri vseh krajevnih in okrajnih odborih SKS. Kjer ni še krajevnega odbora, pa naj zahtevajo izkaznice direktno od tajništva SKS, Ljubljana, Kolodvorska ulica.»

Kat. shod v Ljubljani bodo obiskale tisočere in tisočere množice vernega slovenskega naroda, da se na novo navdušijo in ogrejejo za svete katoliške vzore ter načela; a samostojni dirindaj na Bledu bodo pri obilni jedi, pijači ter plesu posetili razni kranjski birtičari, mesarji ter mešetarji, ki so vsi kot med- in povojni dobičkarji ter ljudske pijavke prav debeli pod palcem.

Po mnenju «Kmet. lista» bi priproste ljudske množice, ki hitijo za ukreptvijo nekaj zvišane in blagodejnejga za dušo in telo, morale plačati celo vožnjo, a samostojni bahači pa bi se naj vozili za polovično ceno na popivanje in ples.

Ako človek čita in nekoliko preudari nasprotujoče si pisavo «Kmet. lista», potem mora priznati, da je to prav samostojna hudobija, kakor so jo zmožni poleg samostojnih preostankov še edino njihovi očetje demokrati.

Tretje orožje g. Pucelja in «Kmet. lista» pa je čisto samostojna neumnost. «Kmet. list» vedno piše o propadanju naše stranke in o porastu Samostojne. V svoji zadnji številki pa je objavilo glasilo samostojnih na 1. strani članek pod zaglavjem «Dopis iz dežele». Nek samostojni dopisnik iz dežele razlaga slabostnim vernikom moč SLS stranke, ki obstoja ter sloni v izobilju družve in organizacije. Članek pravi, da ima naša stranka kakor pajek vse prepleteno z društvi in za časa volitev vjame z društvi vse, kar ji siloma ne uide.

Kako se to ujema? V par številkah poroča «Kmet. list» o propadanju naše stranke; kmalu nato pa kar na prvi strani stavi svojim vernikom za vzgled moč Ljudske stranke, ki obstoji ravno v vzorno izpeljani orga-

Prva Mariborska zvonolivarna.

Mnogo žrtev je zahtevala vojna, še celo farnim zvonovom ni prizanesla. Nič več ni bilo prijaznega zvonjenja iz cerkvenih lin. Mali zvončki so oznanjevali božjo slavo. Marsikatero oko se je porosilo, ko so odpeljali stare zvonove. Praznota je zavladala na vasi in žalost se je naselila v srca.

S kolikim veseljem se pozdravljajo sedaj novi zvonovi, ki prihajajo na mesto starih! Okinčane s cvetjem in zastavami jih pripeljejo v župnijo. Ta dan je velik in pomemben praznik. Milo je ljudem v duši, ko se razlega prvokrat veliki zvon čez ravan. Kakor človek brez glasu, tako je cerkev brez zvona. S svojim kovinastim jezikom oznanja zvon božjo slavo. On je božji propovednik, ki opominja vernike k molitvi.

Kolikokrat se zbudi v tujini hrepenenje po domačih zvonovih!

Čez dolgo vrsto let se vračaš v domači kraj, mrak tega na zemljo, ko zagledaš domače vas, med belimi hišami se dviga čedna cerkev in čez plan se vlije ubrani glas zvonov «Ave Marija». Mehko ti postane v duši, ko začuješ pozdrav starega znanca.

Zvonovi nas zvesto spremljajo od rojstva do smrti kot dobri prijatelji. Spremljajo nas pri veselih dogodkih, ko se pa vlečemo k večnemu počitku, nam pošiljajo zadnji pozdrav.

Ste že kedaj o tem razmišljali, kako se livajo zvonovi? Kadar se fara odloči za nove zvonove, se mnogo govori o tem, a nikdo ne ve povedati, kako se livajo in navadno se o tem ne razmišlja, čeprav je to velika in težka umetnost.

Pridite z menoj, obiščimo prvo in najstarejšo livarno zvonov bratov inženirjev I. & H. Bühl v Mariboru.

Ne daleč od broda, kjer vodi pot do Medjske strani na Fobčarje, zagledamo preprosto a lične tovarniške

stavbo. Raz slemena nas pozdravlja zaščitnik livarjev: sv. Fuokarij. Tu je stara in znamenita livarna, ki obstoji že preko 100 let. Poprej je imela svoje delavnice v Kopaljski ulici št. 9. Stari prostori so postali pretesni in niso odgovarjali več sedanjim potrebam. Lastnika brata Bühl sta premostila svoje podjetje k Dravi, ki je sedaj popolnoma moderno urejeno.

Sledimo prijaznemu povabilu lastnikov in oglejmo si podjetje.

Stopimo v veliko svetlo, velikanski dvorani podobno delavnico. Tu je livarna, v kateri izdelujejo marljive roke zvonove. V sredini stoji mogočna peč, katere raztopi v kratkem času 10.000 kg kovine za zvonove. V neposredni bližini so velike greznice, v katerih so postavljene iz ilovnice napravljene oblike zvonov. Dolgo bi bilo pripovedovanje o pripravljanju teh oblik dotlej, da so sposobne za livanje.

Kaka silna množina znanja in marljivosti je potrebna posebno v trenutku, ko se vlije beložareča brana iz peči po umetno narejenih rovih do oblik. Kaj vse odvisi od mojstra v tem trenutku, koliko upov in nad je lahko uničenih od nesrečnega slučajja, od neznatne neprevidnosti! Koliko pozornosti je tu potreba!

Nepregledna množica zvonov je tu v tej dvorani dovršenih in napoldovršenih od najmanjšega šolskega zvona do ogromnega velikana, ki tehta več tisoč kilogramov, katere se z lahkoto dviga in prenaša na določeno mesto. Mnogo marljivih rok se gibajo, da dovrši teška dela.

Od tu sledimo našim vodnikom v takozvano med-darnico, kjer se vlija medenina in druga zlitvina. Nato stopimo v mehanično delavnico. Tu se dela z elektromotorno silo. Tu so razni stroji za struženje in razna težka mehanična dela, ki so potrebna za opremljenje zvonov. Zraven te delavnice je lepa svetla moderna kovavnica. Tu izdeluje veliko mehanično kladivo s električnim pogonom umetno narejene krone, švenkaljne za

zvonove in obitke za jarme, zadnji se izdelujejo v oddelku za mizarstvo. Tudi tu se dela z elektriko.

Čez veliko dvorišče, kjer leži nagromadena kurjava, pridemo v dvorano za montiranje. Tu leže okrog zvonovi, veliki in mali, ki čakajo še poslednjega dela, deloma so že izgotovljeni in v kratkem pojdejo na določeno mesto.

Naši prijazni spremljevalci nas vodijo tudi v zaloge kovin, v katerih leži na stotine centov bronca, kotelovine in cina, vse za zvonove.

V posebni kemični delavnici se preiskujejo kovine pri nakupu glede njih kakovosti, da se malovredne surovine spoznajo in izločijo pred uporabo. Vse te pripravne stanejo silno denarja.

Povsod, kamor se obrnemo, vidimo marljivost in pozornost lastnikov. To ni delo plačanih, to je delo, ki ji vsklilo iz ljubezni do stvari in ljubezni do smotra, kateremu služijo njihovi proizvođači. Vsaka nova izkušnja se uporabi v procvit podjetja. Podprti od svetega cilja, kateremu podjetje služi, še z večjo vneto skrbnostjo lastnika, da idejo njih zvonovi iz delavnice, kolikor mogoče umetniško, tehnično dovršeni. Kamor se obrnemo, vidimo, da je lastnikom le za njih visoki cilj. Povsod vidimo priče njih ljubezni do dela.

V mnogih mestih in vaseh oznanjajo lepo čisto ubrani zvonovi o njihovi vestnosti in marljivosti. Nešeta priznalna pisma potrjujejo to.

Livarna bratov inženirjev I. & H. Bühl je danes edina te vrste v Mariboru, ki je v popolnem obratu. Ona zaposluje nad 70 delavcev in uradnikov in jo ni zamenjati s podjetji ki so bila ustanovljena v zadnjem času.

Z najboljšim utisom zapuščamo tovarno in njuno prijazno in marljivo lastnika ter jim želimo najboljši uspeh in procvit.

Bog blagoslovi tujca doma!

mizaciji. Kdor čita tako slabostojno zmedenost, mora priznati, da je to neumnost, kakor si jo lahko privoščijo samo slabostojni kravarji.

Pa oglejmo si neumnost «Kmet. lista» še nekoliko natančneje. Kakor hitro je člankar samostojnega glasila ugotovil organizatorično moč Ljudske stranke, pa pravi, da je tudi samostojnim nad vse potrebna organizacija in društva kot jih ima SLS.

Seve odklanja «Kmet. list» snovanje samostojnih društev po vzorcu naših katoliških, ampak piše, da so se naši pradedje najrajši pozabavali pod lipo, starejši v resnih pomenkih, mlajši pa so zarajali in zaplesali kolo, ki je bil tako nedolžen in pri tem vendar tako zabaven, da je zaslužil tisti vislice, ki ga je zatri. Oživimo zopet življenje pod lipo in dodajmo mu to, kar je dobrega prineslo moderno življenje. Iz tega oživljenega starega življenja pod lipo pa morajo vzkliti naše nove organizacije, ki bodo združile vso vas v eni misli — v vedno zeleni, vedno mladi kmetski misli.

Taki pisavi kot je ravnokar omenjena v «Kmet. listu», se mora smejati vsak otrok, kaj šele odrasel človek, ali pa kak res organiziran strankar.

V sedanjem času, ko že imajo pometaji in berači svoje organizacije in društva, ko ni vasi in sela tudi v najbolj goratih krajih Slovenije brez naše organizacije, pa se hočejo slabostojni birti, mesarji in mešetarji uvesti pod vaško lipo in tamkaj razmotrivati o samostojnih organizacijah in društvih.

Da, da, saj edino pod vaško lipo spada preostanek Samostojne, kjer lahko prevdarja, kako hitro minljiva je stranka, ki ni pozidana na organizacijo ter društva, ampak samo na laž, hudobijo in čisto samostojno neumnost.

Samostojni farbarji so kot njihovi očetje demokracije, ki se vedno po listih odpravljajo na deželo, kjer hočejo ustanavljati društva in osrečiti kmeta z liberalnim probujenjem ter svobodo, a vse ostane le na papirju, ker priprosti kmetski narod že ima davno svoje krščanske organizacije in društva, ki so nepremagljiva moč ter opora Ljudske stranke, katerim narod zaupa, od katerih se bo pa tudi pustil voditi, dokler se bo držal katoliške vere, slovenske kulture in jezika.

Papirnat organizacije laži, sokolskih hudobij in samostojne neumnosti pa radevolje prepustimo g. ateju Pucelju, «Kmet. listu» in demokratu.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V nedeljo so bile v Srbiji in Črni gori občinske volitve, zmagali so radikali, ker je v Srbiji že tako, da zmaga ona stranka, ki ima policijo v svojih rokah. Volitve so bile kravve. Pri agitaciji so se že pretepali med seboj, bilo je več ubitih in na dan samih volitev so bili krvavi boji v Mitrovici na Kosovem med Turki ali Džemijetom in združenimi Srbi.

Volitve so se vršile v 2241 občinah. Iz 674 občin je rezultat še neznan. Radikali so dobili 1302 občine, demokrati 354, zemljoradniki 62, meščanski blok 10, džemijet 12, ostalo komunisti in republikanci. V Beogradu so zmagali radikali, ki so dobili 6559 glasov, meščanski blok (demokrati itd.) je dobil 4987, komunisti 1505, socialisti 318, srbska stranka 172 glasov.

Begradska vlada je sprejela predlog Italije, da se Reka z Barošem in Delto vred začasno stavi pod upravo posebne komisije z italijanskimi in našimi reškimi člani.

Načelnik ministrstva trgovine je odpotoval na Dunaj k pogajanju za sklenitev trgovske pogodbe med našo državo in Avstrijo.

NEMCIJA

ima novo vlado, ki se bo na miren način skušala pogoditi s Francozi. Za sporazum kažejo tudi Francozi več volje to pa gotovo tudi za to, da bi prehiteli angleški na stop v odškodninskem vprašanju. Proti novemu kancercerju dr. Stresemannu nastopajo monarhisti in grozijo z atentati.

V BOLGARIJI

izreka vlada okrutne obsodbe nad pristaši zemljoradniške in komunistične stranke. Sodišče v Sofiji je izvedlo v zadnjem času veliko obsodb na smrt in na do smrtno ječo, razprava proti ministrom Stambolijskijevе vlade se še pa ni začela. To bo gotovo višek nasilja. Vlada je vplivala na odvetniško zbornico in ta je prepovedala vsem odvetnikom prevzeti zastopstvo in zagovor obdolženih.

NA ČESKEM

je od pondeljka splošna rudarska stavka. V štrajku je nad 120 tisoč rudarjev, ker pa rudarska organizacija skrbi za varnostno službo po rudnikih in obratih, dela sedaj še kakih 10 tisoč rudarjev.

KONFERENCA ZA NARODNE MANJSINE

v Kodanju je sprejela po švicarskem predlogu naslednje točke v varstvo narodnih manjšin. 1. Vse države naj jamčijo manjšinam svobodo vere in narodnosti, 2. v vseh državah, kjer obstoje manjšine, naj se ustanove paritetne komisije, ki naj odločajo o vseh spornih vprašanjih in 3. medparlamentarni svet naj ustanovi stalno manjšinsko komisijo.

Naši poslanci med ljudstvom

Tišina (Prekmurje). Ne 2. avgusta se je vršil po sv. maši shod ter obenem občni zbor KZ za celo zupnijo. Zborovanje je vodil načelnik KZ g. Kunar Jožef iz Gradišča. G. narodni poslanec Šiftar je razložil političen položaj ter dal obračun o svojem delovanju v parlamentu. Glede gosposčine (kuluka) je g. poslanec povdarjal, da se v Sloveniji in v Prekmurju ne bo izvajal. Za železnico Murska-Sobota—Ormož so naši poslanci posredovali, da je dovoljenih 5.000.000 D kredita za zgradbo. Zaupniki so se g. poslancu toplo zahvalili za njegov trud in pozvali naše poslance, naj še znaprej vztrajajo v boju za avtonomijo. Tajnik Švikaršič je govoril o organizaciji Kmetске zveze. Nato se je izvršila volitev krajevnih odborov SLS.

Shodi poslanca Zebota v mesecu septembru. Na praznik dne 8. septembra po sv. maši pri Sv. Križu nad Mariborom, v nedeljo, dne 9. septembra po sv. maši pri Sv. Juriju ob Pesnici. Isti dan popoldne pa bo gospodarsko zborovanje pri Gor. Sv. Kungoti.

Zbori zaupnikov v polit. okraju mariborskem so se vršili: 1. avgusta pod predsedstvom župana Safošnika v Slov. Bistrici. Poročala sta poslanca Falez in Zebot. Dne 4. avgusta pod predsedstvom g. Spindlerja za sodni okraj mariborski v Mariboru in dne 13. avgusta za sodni okraj Sv. Lenart. Predsedoval je naš zaslužni starosta Rop. Na obeh zborih je poročal poslanec Zebot. — Zaupniki so na vseh treh zborovanjih izrazili našim poslancem neomajeno zaupanje s prošnjo, da nadaljujejo borbo za naše pravice in slovensko samoupravo.

Shodi Slovenske ljudske stranke v šentlenartskem okraju so se v času od 11. do 20. avgusta dobro obnesli. Poslanec Franjo Zebot je v tem času prepotoval ves okraj in domalega v vseh župnijah priredil javne in zaupne shode. Posebno lepo so uspeli shodi dne 12. t. m. pri Sv. Rupertu (predsednik župan Čuček), pri Sv. Bolfenku (Krajnc), v Gočovi (župan Kronvogel), dne 13. avgusta v St. Lenartu (Rop), dne 15. avgusta pri Sv. Trojici (župan Pihler). Po shodih se je narod razgovarjal s svojim zastopnikom in mu prednašal pritožbe in prošnje. Poslanec je obiskal večje število županov ter se z njimi posvetoval o važnih zadevah. Po vseh župnijah se preosnujejo krajevne organizacije naše stranke.

Shod poslanca Zebota pri Sv. Jakobu v Slov. gor. v nedeljo, dne 19. avgusta je bil zelo dobro obiskan. — Predsedoval je odlični naš mož Fr. Platajs. Obširno in točno poročilo o gospodarskem in političnem položaju nam je podal naš poslanec g. Zebot, kateremu smo izrekli popolno zaupanje in zahvalo za njegovo delovanje. Dobro je, da pridejo poslanci v teh težkih časih med ljudstvo in ga poučijo, kako stvari stojijo.

Poslanec dr. Hohnjec je imel okrajne zbere zaupnikov Slovenske ljudske stranke v Ljutomeru, Gornji Radgenci in Konjicah. Zaupniki so poročilo poslanecovo o položaju v državi, o delovanju poslancev naše stranke in o revizionističnem bloku vzeli z odobravanjem na znanje. Izrazili so poslancem Slov. ljudske stranke popolno zaupanje s pozivom, da vztrajajo v boju za osamosvojitve Slovenije in pravice slovenskega ljudstva. Sodbo o najboljšem načinu tega boja, o sredstvih opozicije in o politični taktiki prepustajo Jugoslovanskemu klubu.

Čadram. V nedeljo, dne 19. avgusta smo imeli prelepo prireditev domače orlovske organizacije. Bil je prvi javni telovadni nastop Orla. Nastopili so Orli, Orlice in naraščaj. Vse vaje so bile proizvedene ne samo dobro in zadovoljivo, marveč z največjo preciznostjo. Gledalci so občudovali uspehe, ki je je naša mladinska organizacija dosegla iz lastnih moči s trudopolnim in požrtvovalnim delom. Slavnostni govor je imel poslanec dr. Hohnjec. Ob koncu telovadnih točk je orlovska organizacija svojemu vrlemu in požrtvovalnemu načelniku Tone Vahtarju, ki odhaja k vojakom, v znak hvalečnosti poklonila lepo sliko.

Shod SLS se je vršil dne 19. t. m. v Poljčanah v gostilni Hartner. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano in je trajalo celi dve uri. Na zborovanju je med pritrjevanjem navzočih poročal g. narodni poslanec Falez. Poslanec je na drobno razložil dosedanje delovanje Jugoslov. kluba. O zunanji politiki je poročal strankin tajnik g. Krajnc iz Maribora. Zborovalci so se strinjali z izvajanjem obeh govornikov in izrekli zaupanje dosedanji neustrašeni borbi naših poslancev za osamosvojitve Slovenije.

Okrajna seja SLS v Staremtrgu pri Slovenjgradu. Za slovenjgraški okraj se je vršila dne 13. avgusta. Vodil jo je načelnik okrajne organizacije SLS g. Franc Hribernik iz Smartna pri Slovenjgradu. G. narodni poslanec Vlado Pušenjak je poročal o političnem položaju. Debata se je končala s soglasnim sklepom, da se izreče našim poslancem neomajeno zaupanje in poziv, naj delujejo, kakor dosedaj po isti taktiki aktivnega sodelovanja v narodni skupščini v Beogradu.

Razbor pri Slovenjgradu. Dne 12. t. m. smo imeli pri nas shod SLS, na katerem je ob obilni udeležbi poročal g. narodni poslanec Vlado Pušenjak o sedanjem političnem položaju ter o delovanju Jugoslov. kluba. Po poročilu g. poslanca se je razvila živahna debata, zlasti glede vojaškega zakona. Zborovalci so izrekli popolno zaupanje poslancem Jugoslov. kluba, posebno še g. Pušenjaku ter končno sprejeli naslednjo resolucijo: Pristaši Kmetске zveze najodločneje obsojamo vidovdanske ustavo, ki je največ kriva nesporazuma v naši državi. Zahtevamo revizijo ustave, da tako pridejo tudi Hrvatje in Slovenci do svojih pravic, katere jim gredo po božjem in človeškem pravu. Odklanjamo vse postavke, ki izvirajo iz krivičnih točk vidovd. ustave. Poseb-

no odločno odklanjamo takozvani kuluk, ki zopet urvaja tlako, katere mi pod nobenim pogojem ne sprejemamo. Zahtevamo tudi, da se počitnice na ljudskih šolah predstavijo takoj drugo leto na jesen. Vztrajamo na zahtevi revizije ustave in najširše avtonomije.

Shodi poslancev SLS. V Loki pri Zidanem mostu se je vršil dne 15. avgusta shod, na katerem je govoril narodni poslanec g. Kugovnik o političnem položaju, o delovanju Jugoslov. kluba, za doseg avtonomije. Po izčrpnem poročilu g. poslanca se je razvila debata, katere se je udeležilo več in mladeničev. Odločno so vsi protestirali proti krivičnemu davčnemu sistemu, vojaškemu zakonu, ter o uvedbi kuluka v Sloveniji.

V Sv. Katarini pri Trbovljah se je vršil shod dne 16. avgusta. Poročal je poslanec Kugovnik o delovanju Jugoslov. kluba ter o težkem boju, ki ga bije klub proti sedanji centralistični vladi za doseg avtonomije in za zboljšanje sedanjega slabega položaja. Kljub plohi, ki se je vlila med zborovanjem, se zborovalci niso ustrašili, ampak so vstrajali do zadnjega. Izreklo se je popolno zaupanje poslancem SLS. Protestiralo se je proti krivičnemu davčnemu sistemu, proti upeljavi kuluka, ter sploh proti izkoriščanju Slovenije.

V Teharje pri Celju se je vršilo zborovanje dne 19. t. m. Govoril je g. poslanec Krajnc o političnem položaju. Udeležba je bila zelo lepa. Udeleženci so z zanimanjem sledili besedam govornika ter tudi izrekli popolno zaupnico Jugoslov. klubu in sklenili resolucijo, da se naši poslanci bojujejo še znaprej do uresničenja našega cilja — za samoupravo Slovenije.

Tedenske novice.

Glede ljudskošolskih počitnic se je obravnavalo na seji višješolskega sveta dne 9. t. m. in je bilo sklenjeno sledeče: Višji šolski nadzornik Gabršek je poročal o oddaji učiteljskih služb na Štajerskem in je bilo oddanih več službenih mest. Zadnja točka njegovega referata so bile velike počitnice za osnovne šole na Štajerskem. Tam so imeli do najnovejšega časa velike počitnice meseca septembra in oktobra, meseca julija in avgusta pa šole. Višji šolski svet pa hoče počitnice v vsej Sloveniji izenačiti. Zoper to naredbo so poslali Štajerci celo kopico ugovorov. Na seji se je posebno povdarjalo, da so na Dolenjskem iste razmere kakor na Štajerskem in če so na Dolenjskem zadovoljni s počitnicami mesca julija in avgusta, zakaj bi to za Štajersko ne bilo prav? Sklenilo se je: 1. Naredba glede počitnic ostane. 2. Ugovori se predložijo višji inštanci. 3. Mesca septembra in oktobra se bodo dovoljevale učencem glede obiska šole polajšave, če bodo pri delu potrebni. Olajšave se bodo podelile, kakor v preletni dobi posameznim učencem, po največ onim iz 7. in 8. šolskega leta. Dotični starši se morajo v ta namen zglasiti pri krajnem šolskem svetu, ki izposluje olajšave pri okrajnem šolskem svetu. V izrednih slučajih ob času prav nujnega in obilnega dela bi se mogle dati za nekaj dni polajšave glede šolskega obiska tudi vesim učencem enega šolskega okoliša, ako bi o tem sklepale in za to prošile pri okrajnem šolskem svetu vse občine zadevnega šolskega okoliša.

Za naše župane! Naša stranka je na željo županov in odbornikov ptujskega okraja založila tiskovine za sezname obvezancev za kuluk, katere morajo župani sestaviti v 3 izvodih. Ker je naklada majhna, pozivamo gg. župane, ki še seznamov niso sestavili, da si tiskovine takoj naročijo pri tajnistvu SLS v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila. Stanejo po 1 dinar.

Slabostojni Pucelj in novi vojaški zakon. Penzionirani minister Pucelj vedno izziva v «Kmet. listu», češ: Klerikalci so obljubljali pred volitvami, da bodo naše fante rešili vojaškega službovanja v južni Srbiji in naši fantje bodo odslužili vojaški rok doma, a dosedaj tega niso naredili. G. Pucelju povemo, da se doslej še ni dosegla premostitev naših fantov-vojakov iz južne Srbije v Slovenijo, je temu največ kriv ravno Pucelj s svojo samostojno gardo. Samostojni so bili v vladi, a se nikdar niso resno potegnili za naše fante, ampak se ugovarjali so našim poslancem, ako so ti slikali v zbornici na podlagi dokazov res obupan položaj naših fantov-vojakov. Zloglasni Pucelj je kot minister med prvimi rožljaj s sabljo, ko se je sklenila ona nepotrebna mobilizacija proti Madžarski. Ko je šlo za izročitev generala Žedečiča sodišču, ker je radi njegove malomarnosti pomrlo in zmrazilo toliko rekrutov, so bili vladni samostojni hlapci in petolizniki proti izročitvi. Ko je prišel pri sedanjem zasedanju parlamenta v načelni pretres novi vojni zakon, je gosp. Pucelj zbežal pred glasovanjem iz zbornice, ker se kot vedno pokorni Pašičev sluga ni upal glasovati proti. Ako pa samostojne izdajice ne bi bile kot od Pašiča kupljene duše glasovale za vidovdanske ustave, bi že naši fantje davno lahko služili doma. Naši poslanci in naše časopisje je glede zboljšanja usode naših fantov storilo in še bo svojo polno dolžnost; Pucelj pa je v Beogradu najhujši militarist, ki bi še danes glasoval za vsako mobilizacijo in vojno, doma pa laže po svojem «Kmet. listu», kako je za preureditev neznosnih vojaških razmer.

Kdo žrtvuje za Slovence na Westfalskem v Nemčiji nekaj dinarjev, da se jim more pošiljati «Slov. Gospodar»? V nemških premogovnikih, katere imajo zasedene Francozi, dela več sto naših dobrih, vrlih Slovencev. Ti se zelo zanimajo za svojo domovino in bi silno radi čitali «Slovenskega Gospodarja». Ker je pa nemški denar v veljavi grozovito padel, si naši ubogi Slovenci ne morejo več plačati «Slovenskega Gospodarja». To je za nje velikanska škoda, da v tujini ne morejo več čitati svojega priljubljenega slovenskega lista. Uprava «Slov.